

T.C. TİCARET BAKANLIĞI
Gümrükler Genel Müdürlüğü
ANKARA

Konu: Gümrük Yönetmeliğinin 181. Maddesi Uygulaması Hk.
İlgi: 12.07.2023 gün ve 2023/3208-BU sayılı yazımız

İlgide kayıtlı yazımızda; Gümrük Yönetmeliğinin 181'nci maddesine göre ilgili diğer kurumlarca yapılan kontroller mevcut uygulamada üç aşamada yapıldığı bu uygulamanın,

1. İlgili kurumlarca yapılacak ithalat kontrollerinin Türkiye Gümrük Bölgesine girişinde yapılmakta,
2. İlgili kurumlarca yapılacak kontrollerin, gümrük beyannamesinin tescil işlemi öncesinde yapılmakta,
3. İlgili kurumlarca yapılacak kontrollerin gümrük yükümlülüğünün sona ermesinden sonra yapılmakta,

olduğu belirtilmiştir. Aynı maddenin 4 nolu fıkrasında ilgili kurumlarca yapılacak kontrollerin, gümrük beyannamesinin tescil işlemi öncesinde yapılması durumunda nasıl yapılacağından söz edilerek; Gümrük Yönetmeliğinin 181/10 fıkrasında ithalat ve ihracat işlemlerine konu eşya ile ilgili olarak "a", "b", "c", "ç" bentlerinde hükümlerin uygulanması açıkça belirtilmiştir.

Özellikle eşyanın tesliminden sonra yükümlü veya gümrük idaresi tarafından Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu değişmesi durumunda yeni belirlenen tarife pozisyonunda 181 nci madde kapsamında beyan edilmesi gereken belge ve bilgi olması durumunda "beyannamenin kapatılmasından veya eşyanın tesliminden sonra yapılan kontroller neticesinde anlaşılma (gümrük idaresi ya da yükümlü tarafından) gümrük idaresince Gümrük Yönetmeliğinin 181/10-c) maddesi kapsamında ilgili kurum bilgilendirilmekte, ilgili kurum, ibrazı gereken belgenin Gümrük Yönetmeliğinin 10/4-a maddesi uyarınca eşyanın gümrük denetiminde olmamasını gerekçe göstererek eşya için gerekli bilgi ve belge incelemesi yapmadan cevap vermemekte ya da yetkisi dışında kabul etmektedir.

Hal böyle olunca, eşyaya alınması gereken belge, eşya ilgili tebliğin gereklerini karşılama bile ilgili kuruma (Örneğin, Ürün Güvenliği ve Denetimi Tebliğlerine konu eşya için) elektronik olarak bilgisayar sisteminden gerekli belgeleri yükleme imkanı olmaması nedeniyle müracaat edemediğinden ayrıca ilgili kuruluş eşyanın Avrupa Birliğinde Serbest Dolaşımda olup olmadığını dahi değerlendirmemesi nedeniyle yükümlülere Gümrük Kanununun 235/1-c maddesindeki cezai müeyyide uygulanarak mağduriyet oluşturmaktadır.

Bu durumda, eşyanın tesliminden sonra tarifenin değişmesi nedeniyle Gümrük Yönetmeliğinin 181/10 ncu maddesinde yer alan ilgili kuruma yönlendirilmesi ve ilgili kurumun denetimi olumlu sonuçlandırması durumu ortadan kalkmakta, yükümlünün müracaat hakkı tanınmadığından yönetmeliğin bu hükmü yükümlüyü mağdur edecek şekilde uygulanmaktadır.

Oysa ki; Ürün Güvenliği ve Denetimi Tebliğlerine konu olan eşya fiziki olarak eşyayı muayene etme durumundan ziyade DOC ve Teknik Mevzuat kapsamında incelenmektedir. Piyasa Gözetim ve Denetimi ise yetkili kuruluş tarafından yapılması gerekmektedir.

İGMD 4458 Sayılı Gümrük Kanunu Hükümlerine göre kurulmuş bir meslek teşekkülüdür.

7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu çerçevesinde 6038 sayılı Teknik Düzenlemeler Rejim Kararının Türkiye ile Avrupa Birliği arasında malların serbest dolaşımı başlıklı 10 ncu maddesinde: MADDE 10- (1) Türkiye-Avrupa Birliği Ortaklık Konseyinin 1/95 sayılı Kararı kapsamında olmak kaydıyla, Türkiye' de ve Avrupa Birliği 'ne üye bir ülkede mevzuatına uygun olarak imal edilmiş veya serbest dolaşıma girmiş bir ürünün ihracı, ithali veya transit geçişi engellenemez.

(2) Ancak genel ahlak, kamu düzeni veya kamu güvenliği, insan, hayvan veya bitki sağlığının ve yaşamının korunması, sanatsal, tarihi veya arkeolojik değer taşıyan ulusal varlıkların veya sınai ya da ticari mülkiyetin korunması gerekçesiyle veya ulusal yargı organları veya Avrupa Birliği Adalet Divanı tarafından kamu yararı vasfı kabul görmüş, tüketicinin, çevrenin ve yol güvenliğinin korunması gibi diğer gerekçelerle malların ithaline, piyasaya arzına, hizmete sunulmasına, ihracına veya transitine yasaklama veya kısıtlama getirilebilir. Bu yasaklama veya kısıtlamalar, Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki ticarete keyfi bir ayırım aracı veya örtülü bir kısıtlama aracı oluşturamaz. Hükmüne mevcuttur.

Ürün Güvenliği ve Denetimi Tebliğlerinde Muafiyetler ve İstisnalar başlıklı maddelerinde “A.TR Dolaşım Belgeli olduğu kullanıcı tarafından TAREKS'te beyan edilen ürünler için ürünün ithal edilebileceğine dair TAREKS referans numarası doğrudan oluşturulacağı” belirtilmektedir.

Eşyanın teslimden sonra gümrük beyannamesinde beyan edilen eşyanın tarifesinin (GTİP) değişmesi halinde; Gümrük Yönetmeliğinin 181/10 fıkra kapsamında gümrük idarelerince ilgili kuruma bildirilmesinde; İlgili kurum Gümrük Yönetmeliğinin 181/4 madde kapsamında yetkili olduğu gerekçesiyle,

“Gümrük Yönetmeliğinin 181/4 fıkrasında yer alan: İlgili kurumlarca yapılacak kontrollerin, gümrük beyannamesinin tescil işlemi öncesinde yapılması durumunda:

- a) Kontrol, Kanunda belirtilen ve geçici depolama yerleri ve antrepolarda bulunan eşyaya ilişkin öngörülen bekleme süreleri içinde yapılır.”

hükmüne istinaden eşya denetime girmeden yükümlü aleyhine sonuçlanmaktadır.

Ürün Güvenliği ve Denetimi tebliğlerinin İthalatçının sorumlu başlıklı 12/4 ‘üncü fıkrasında;” ithal edilmiş ürünün GTİP’inin ekli listelerde yer aldığını sonradan yapılan kontrol sonucunda tespit edilmesi halinde keyfiyet, ilgili gümrük idaresi tarafından Sağlık Bakanlığına (2023/16 Tb.) bildirilir. Sağlık Bakanlığının ürünün güvensiz olduğunu tespit ederek gümrük idaresine bildirmesi halinde uygunluk değerlendirmesinin olumsuz sonuçlandığı kabul edilir.” denilmektedir.

Konu hakkında önerimiz;

Gümrük idarelerince ilgili denetim birimince (Piyasa Gözetim ve Denetim Birimine) yapılan bildirimde de ilgili gümrük idaresine olumlu olarak yazı ile bildirmesi durumunda gümrük idarelerince tescil sonrasında sunulan belgenin TAREKS REFERANS numarası yerine kabul edilmesi, uygunluk yazısı olması halinde Gümrük Kanununun 235/1-c uygulanmaksızın sonuçlandırılması ile ilgili kurumun 3 aylık süre içinde cevap vermemesi durumunda gümrük idaresince olumsuz kabul edilmeyerek ilgili birimden Piyasa Gözetim ve Denetimi mevzuatı kapsamında mutlaka alınacak cevabi yazıya göre işlem yapılması mağduriyetleri önleyecektir.

Konunun Makamlarınca tekraren değerlendirilmesi hususunu arz ederim.

Serdar KESKİN
İstanbul Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

DAĞITIM:

Gereği için: Gümrükler Genel Müdürlüğü
Bilgi için: Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü

İGMD 4458 Sayılı Gümrük Kanunu Hükümlerine göre kurulmuş bir meslek teşekkülüdür.